

A9-0037/2023

20.2.2023

JELENTÉS

az EU és Azerbajdzsán közötti kapcsolatokról
(2021/2231(INI))

Külügyi Bizottság

Előadó: Željana Zovko

TARTALOM

	Oldal
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY	3
INFORMÁCIÓ AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL	23
AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁSA	24

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

az EU és Azerbajdzsán közötti kapcsolatokról (2021/2231(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az 1950. évi emberi jogok európai egyezményére, amelyet Azerbajdzsán 2002-ben ratifikált,
- tekintettel a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányára (1966),
- tekintettel a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmódok elleni, 1984. évi ENSZ-egyezményre,
- tekintettel az ENSZ Biztonsági Tanácsának 1993. április 30-i 822. sz., 1993. július 29-i 853. sz., 1993. október 14.-i 874 sz., valamint 1993. november 12-i 884. sz. határozatára,
- tekintettel az Egyesült Nemzetek Szervezetének az Ukrajnában zajló háborúról szóló határozataira, nevezetesen a 2022. márciusi ES-11/1. és ES-11/2., a 2022. áprilisi ES-11/3. és a 2022. októberi ES-11/4. számú határozatra,
- tekintettel a Nemzetközi Bíróság 2021. december 7-i ítéletére,
- tekintettel az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) minszki csoportja társelnökeinek tevékenységére,
- tekintettel az azerbajdzsáni kulturális örökségről szóló, 2006. február 16-i állásfoglalására¹, a „Hadifoglyok az Örményország és Azerbajdzsán közötti legutóbbi konfliktus nyomán kialakult helyzetben” című, 2021. május 20-i állásfoglalására², a közös kül- és biztonságpolitika végrehajtásáról – 2021. évi éves jelentés – szóló, 2022. február 17-i állásfoglalásra³, „A kulturális örökség lerombolása Hegyi-Karabahban” című, 2022. március 10-i állásfoglalására⁴, és a keleti partnerség területén belüli biztonságról és a közös biztonság- és védelempolitika szerepéről szóló, 2022. június 8-i állásfoglalására⁵,
- tekintettel az egyrészt az Európai Közösségek és tagállamaik, másrészt az Azerbajdzsán Köztársaság közötti, 1996. április 22-i partnerségi és együttműködési megállapodásra⁶,
- tekintettel az EU–Azerbajdzsán Együttműködési Tanács 2018. szeptember 28-i, az EU–

¹ HL C 290. E, 2006.11.29., 421. o.

² HL C 15., 2022.1.12., 156. o.

³ HL C 342., 2022.9.6., 148. o.

⁴ HL C 347., 2022.9.9., 198. o.

⁵ HL C 493., 2022.12.27., 70. o.

⁶ HL L 246., 1999.9.17., 3. o.

Azerbajdzsán partnerségi prioritásokról szóló 1/2018 ajánlására⁷,

- tekintettel a Tanácshoz, a Bizottsághoz és a Bizottság alelnökéhez/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjéhez intézett, az EU–Azerbajdzsán átfogó megállapodásról folyó tárgyalásokra vonatkozó, 2018. július 4-i ajánlására⁸,
- tekintettel a 2017. novemberi csúcstalálkozó előkészítéseként a keleti partnerségre vonatkozóan elfogadott, 2017. november 15-i ajánlására⁹,
- tekintettel a Bizottságnak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének „A keleti partnerségre vonatkozó szakpolitika 2020 után – A reziliencia erősítése – a mindenki számára előnyös keleti partnerség” című, 2020. március 18-i közös közleményére (JOIN(2017)0007),
- tekintettel az EU–Azerbajdzsán Együttműködési Tanács 2022. július 19-i ülésére és a 2022. július 14-i „Az együttműködés végrehajtásáról szóló jelentés Azerbajdzsánról” (SWD(2022)0197) című közös szolgálati munkadokumentumra,
- tekintettel a Velencei Bizottság és az Európa Tanács Emberi Jogi és Jogállamisági Főigazgatósága (DGI) közös véleményére a médiajogról, amelyet a Velencei Bizottság a 2022. június 17–18-i 131. plenáris ülésén fogadott el,
- tekintettel az Európai Unió valamennyi demokratikus folyamatába való külföldi beavatkozásról, beleértve a dezinformációt is, szóló, 2022. március 9-i állásfoglalására¹⁰,
- tekintettel az Európai Tanács elnöke, Charles Michel 2021. december 14-i és 2022. április 6-i nyilatkozataira, valamint az Ilham Alijev elnökkel és Nikol Pasinján miniszterelnökkel tartott háromoldalú találkozót követő 2022. május 22-i és 2022. augusztus 31-i, valamint az Ilham Alijev elnök, Nikol Pasinján miniszterelnök, Emmanuel Macron elnök és Charles Michel elnök 2022. október 6-i négyoldalú találkozáját követő sajtónyilatkozataira,
- tekintettel az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője 2020. november 19-i, az Európai Unió nevében Hegyi-Karabahról tett nyilatkozatára,
- tekintettel az Európa Tanács emberi jogi biztosa által a 2019. július 8–12-i azerbajdzsáni látogatását követően közzétett jelentésre¹¹,
- tekintettel az Azerbajdzsánról, nevezetesen Mehman Huszejnov ügyéről szóló, 2019. január 17-i állásfoglalására¹², valamint az Azerbajdzsánról szóló, különösen az emberi jogi helyzetet és a jogállamiságot érintő többi állásfoglalására,

⁷ HL L 265., 2018.10.24., 18. o.

⁸ HL C 118., 2020.4.8., 158. o.

⁹ HL C 356., 2018.10.4., 130. o.

¹⁰ HL C 347., 2022.9.9., 61. o.

¹¹ <https://rm.coe.int/report-on-the-visit-to-azerbaijan-from-8-to-12-july-2019-by-dunja-mija/168098e108>.

¹² HL C 411., 2020.11.27., 107. o.

- tekintettel az Európa Tanácsnak az Emberi Jogok Európai Bírósága ítéleteinek végrehajtásáról szóló, 2022. szeptember 22-i átmeneti állásfoglalására (Mammadli csoport kontra Azerbajdzsán ügy),
- tekintettel az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésén (PACE) belüli korrupcióra vonatkozó állításokról szóló, 2018. április 15-i független vizsgálóbizottsági jelentésre,
- tekintettel a Nemzetközi Bíróságnak a faji megkülönböztetés valamennyi formájának kiküszöböléséről szóló nemzetközi egyezmény alkalmazásáról szóló, 2021. december 7-i végzésére (Örményország kontra Azerbajdzsán),
- tekintettel az Európa Tanács Rasszizmus és Intolerancia Elleni Európai Bizottságának jelentéseire, különösen az Azerbajdzsánról készült 2016. évi országfelügyeleti jelentésre,
- tekintettel az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének (PACE) „Az LMBTI-személyek jogainak állítólagos megsértése a Dél-Kaukázusban” című jelentésére¹³,
- tekintettel az Európa Tanács nemzeti kisebbségek védelméről szóló keretegyezményének tanácsadó bizottsága által Azerbajdzsánról 2019. február 4-én közzétett véleményre,
- tekintettel a Freedom House „A szabadság 2022. évi helyzete a világban” című jelentésére és az átalakuló országokról szóló, 2022-es jelentésére,
- tekintettel a Bizottság Azerbajdzsánnal kapcsolatos többéves indikatív programjára (2021–2027),
- tekintettel a 2021. július 2-i, „Helyreállítás, reziliencia és reform: a keleti partnerség 2020 utáni időszakra vonatkozó prioritásai” (SWD(2021)0186) című közös szolgálati munkadokumentumra,
- tekintettel az EU és Azerbajdzsán közötti, az energia területét érintő stratégiai partnerségről szóló, 2022. július 18-i egyetértési nyilatkozatra,
- tekintettel a Bizottságnak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének „A nemzetközi kulturális kapcsolatokra vonatkozó európai uniós stratégia felé” című, 2016. június 8-i közös közleményére (JOIN(2016)0029),
- tekintettel az EU és Azerbajdzsán között a biztonságról, az energiáról és a közlekedésről folytatott rendszeres kétoldalú magas szintű párbeszédre,
- tekintettel a 2021-es keleti partnerségi indexre,
- tekintettel a 2021. július 2-án közzétett gazdaságélénkítési és beruházási tervre,
- tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére,

¹³ <https://pace.coe.int/en/files/29711/html>.

- tekintettel a Külügyi Bizottság jelentésére (A9-0037/2023),
- A. mivel a hegyi-karabahi konfliktus és az Örményország és Azerbajdzsán közötti háború több mint három évtizede az Azerbajdzsán szuverén területéhez tartozó, nemzetközileg elismert területek megszállásához vezetett, több tízezer áldozatot követelt, hatalmas rombolást végzett, többek között kulturális és vallási helyszíneken, és következményeképpen több százezer ember kényszerült lakóhelye elhagyására;
- B. mivel továbbra is rendszeresen kitörnek halálos kimenetelű katonai összecsapások Azerbajdzsán és Örményország között; mivel az Azerbajdzsán által 2020-ban kirobbantott 44 napos háborút követően bevezetett, 2020. november 9-i tűzszüneti nyilatkozatot nem hajtották végre teljes mértékben; mivel továbbá a tűzszünetet több alkalommal megsértették, ami több száz áldozatot követelt, és mivel az azerbajdzsáni csapatok megszállták Örményország szuverén területét az ország keleti és délkeleti részén; mivel 2022 decembere óta le van zárva az Örményország és Hegyi-Karabah közötti polgári forgalom a laçini folyosón, ami megnehezíti az élelmiszerek és más alapvető áruk szállítását a régióba;
- C. mivel a 2022. szeptemberi összecsapásokat követően olyan állítások hangzottak el, miszerint számos örmény háborús foglyot fizikailag bántalmaztak és megaláztak; mivel további, arra utaló állítások is napvilágot láttak, miszerint azerbajdzsáni erők örmény civileket, köztük idős embereket kínoztak meg, és egyéb visszaéléseket követtek el, valamint hogy 2021 elején bírósági eljárás nélkül hajtottak végre egy kivégzést; mivel napvilágot láttak olyan állítások is, melyek szerint 2020-ban és 2021 elején további legalább egy tucat örmény katonát és civilt végeztek ki bírósági eljárás nélkül;
- D. mivel a térségben bevetett orosz békefenntartók nem voltak hajlandóak és nem is tudták megakadályozni az Azerbajdzsánból kiinduló további támadásokat, és jelenlétük folyamatosan csökkent, különösen az Ukrajna elleni, bűncselekménynek minősülő orosz agressziós háború kirobbanása után;
- E. mivel Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja hatással volt a Dél-Kaukázusra, és tovább bonyolította a régió biztonsági helyzetét;
- F. mivel az Európai Unió elkötelezett a biztonságos, stabil, békés és virágzó dél-kaukázusi régió tevékeny előmozdítása mellett, amely szoros gazdasági, politikai és kulturális kötelékekkel kapcsolódik az EU-hoz; mivel az EU kész arra, hogy megbízható kereskedelmi partnerként és becsületes közvetítőként aktív szerepet játsszon az Örményország és Azerbajdzsán közötti fenntartható békerendezés közvetítésében, tevékenységét a demokrácia, a jogállamiság és az emberi jogok tiszteletben tartásának előmozdítására alapozva;
- G. mivel az EU támogatja valamennyi megoldatlan regionális konfliktus diplomáciai eszközök révén történő, békés rendezését;
- H. mivel Alijev elnök és Pasinján miniszterelnök között Charles Michel elnök közvetítésével Brüsszelben magas szintű találkozót tartottak, melyek eredményeképpen kötelezettségvállalások születtek;
- I. mivel az Alijev elnök, Pasinján miniszterelnök, Macron elnök és Michel elnök 2022.

október 6-i, Prágában tartott négyoldalú találkozóját követően az EU ideiglenes megfigyelői kapacitást telepített az azerbajdzsáni nemzetközi határ örmény oldalán a régió helyzetének megfigyelése, elemzése és az arról való beszámolás céljából;

- J. mivel 2022 márciusában Azerbajdzsán öt alapelvet javasolt Azerbajdzsán és Örményország kapcsolatainak normalizálására, amelyek között szerepelt a területi integritás kölcsönös elismerése, a határok sérthetatlensége és a politikai függetlenség, az egymással szembeni területi követelésekről való lemondás kölcsönös megerősítése, az egymás nemzetbiztonságának fenyegetésétől való tartózkodást érintő kötelezettség, az örmény-azerbajdzsáni államhatár körülhatárolása és kijelölése, valamint a közlekedési kommunikáció megnyitása; mivel miközben Örményország előzetes egyetértését fejezte ki az említett alapelvekkel kapcsolatban, később további elvekkel válaszolt, amelyek a hegyi-karabahi örmények biztonságát és jogait, a régió végleges státuszának meghatározását, a fogvatartottak visszatérését és a kommunikáció helyreállítását foglalták magukban;
- K. mivel az Örményország és Azerbajdzsán közötti kapcsolatok fenntartható normalizálása és a tartós és igazságos béke megalapozása szükségessé teszi az erőszak megszüntetését és a konfliktusok kiváltó okainak megoldását, valamint a két fél között létrejött megállapodások teljes körű végrehajtását mindkét ország fejlődésének biztosítása érdekében; mivel ez a cél csak akkor érhető el, ha Örményország és Azerbajdzsán hatóságai garantálják a békés együttélést, a biztonságot és a kisebbségi jogok tiszteletben tartását;
- L. mivel az Örményország és Azerbajdzsán közötti fegyveres konfliktusok katasztrofális hatást gyakoroltak az egész régió kulturális, vallási és történelmi örökségére;
- M. mivel a Nemzetközi Bíróság 2021. december 7-i végzésében súlyos állítások fogalmazódtak meg azzal kapcsolatban, hogy az azerbajdzsáni hatóságok részt vettek Hegyi-Karabah temetőinek, templomainak és történelmi műemlékeinek lerombolásában; mivel e rendelet értelmében Örményország köteles minden szükséges intézkedést megtenni annak érdekében, hogy megelőzze az azerbajdzsáni nemzeti vagy etnikai származású személyek ellen irányuló faji gyűlöletre való felbujtást és e gyűlölet terjesztését;
- N. mivel Azerbajdzsán még mindig nem ért el eredményeket az emberi jogok és az alapvető szabadságok tiszteletben tartása terén, és ennek változnia kell, mielőtt az EU tovább mélyítené politikai és energiaügyi partnerségét az országgal;
- O. mivel az EU és Azerbajdzsán az 1996-os partnerségi és együttműködési megállapodásban közösen megállapodtak a demokrácia, a nemzetközi jog alapelvei és az emberi jogok tiszteletben tartásának általános elvéről; mivel a felek vállalták, hogy együttműködnek az emberi jogok tiszteletben tartása és előmozdítása terén, különösen a kisebbségek esetében;
- P. mivel az azerbajdzsáni alkotmányt figyelmen kívül hagyva, amely biztosítja a békés gyülekezés és az egyesülés szabadságát, az azerbajdzsáni hatóságok következetesen és szigorúan korlátozzák ezeket a szabadságokat, megteremtve a gyülekezés de facto tilalmához vezető feltételeket; mivel Azerbajdzsánban súlyosan korlátozzák a független aktivizmus, a kritikus újságírás és az ellenzéki politikai tevékenységek mozgásterét;

mivel számos aktivistát, emberijog-védőt és újságírókat tartóztattak le és börtönöztek be olyan törvények és rendeletek alapján, amelyek korlátozzák a független csoportok tevékenységét;

- Q. mivel Azerbajdzsánban még mindig nem létezik független igazságszolgáltatás, és az ügyvédek munkájába és függetlenségébe való beavatkozás széles körben elterjedt; mivel a rendőrségi őrizetben gyakori a bántalmazás, állítólag vallomások kikényszerítése céljából, miközben megtagadják a fogvatartottaktól a családhoz, független ügyvédhez és független orvosi ellátáshoz való hozzáférést; mivel a hatóságok általában elutasítják a kínzás és más, őrizetben elkövetett bántalmazások miatt emelt panaszokat, és a gyakorlat büntetlenül folytatódik;
- R. mivel az azerbajdzsáni hatóságok folyamatosan korlátozzák a médiapluralizmust és a véleménynyilvánítás szabadságát; mivel a kormány politikai ellenfelei, emberi jogi aktivisták és újságírók gyűlöletbeszéd és politikai indíttatású erőszak célpontjai, és önkényesen bebörtönözik őket; mivel ügyeiket nem vizsgálják ki kellőképpen; mivel 2021 júliusában a szervezett bűnözésről és a korrupcióról történő beszámolóval foglalkozó projekt (Organized Crime and Corruption Reporting Project – OCCRP) arról számolt be, hogy az azerbajdzsáni újságírókat is megfigyelték az NSO Pegasus kémiszoftverén keresztül;
- S. mivel a Nemzetközi Leszbikus, Meleg, Biszexuális, Transznemű és Interszexuális Szövetség „Rainbow Europe” indexe szerint Azerbajdzsánban vannak a legnagyobb hiányosságok az LMBTIQ-személyek védelmét célzó jogszabályok és politikák terén, és ezzel a legrosszabb helyen áll az Európa Tanács országai között; mivel az LMBTIQ-személyekkel szembeni gyűlöletbeszéd és gyűlölet-bűncselekmények továbbra sem szűntek meg Azerbajdzsánban, és ezeket a cselekményeket a bűnüldöző szervezetekbe vetett bizalom hiánya és e szervezetek tétlensége miatt általában nem jelentik be és nem szankcionálják; mivel 2022-ben a PACE állásfoglalást fogadott el a dél-kaukázusi LMBTI-személyek jogainak megsértéséről, és számos kérést intézett a hatóságokhoz, hogy az ilyen jogsértések kezelése érdekében reformálják meg a jogszabályokat;
- T. mivel Azerbajdzsán nem teljesítette a nők elleni erőszak megelőzésére, kivizsgálására és büntetésére, valamint a hatékony jogi intézkedések meghozatalára vonatkozó megfelelő gondossági kötelezettségét; mivel Azerbajdzsánban a nemi alapú erőszak továbbra is elterjedt, de csak kis számban jelentik be; mivel nőtt a nőgyilkosságok aránya, és a nőgyilkosságokat gyakran családtagok előre megfontoltan követik el; mivel a nőgyilkosságokra adott hivatalos válaszlépésekben továbbra is súlyos hiányosságok vannak, beleértve azt is, hogy a túlélők nem részesülnek védelemben és nincs hová fordulniuk támogatásért;
- U. mivel a női emberijog-védők szisztematikusan célpontokká válnak, és fenyegetésekkel, kényszerítéssel, rendőri erőszakkal, a magánélethez való joguk megsértésével és a nemüket támadó lejárató kampányokkal szembesülnek, amelyek célja a hiteltelenítés és elhallgattatás; mivel a női újságírók és más női médiaszereplők sajátos nemspecifikus veszélyekkel szembesülnek, beleértve a szexista, nőgyűlölő és megalázó visszaéléseket, fenyegetéseket, megfélemlítést, zaklatást, szexuális agressziót és erőszakot;
- V. mivel a korrupció széles körben elterjedt Azerbajdzsánban; mivel a PACE-n belüli

korruptióra vonatkozó állításokról szóló, 2018. április 15-i független vizsgálóbizottsági jelentés megállapította, hogy „a PACE számos korábbi tagja [...] a PACE magatartási kódexével ellentétesen járt el”, és hogy „a PACE egyes jelenlegi és korábbi tagjai korrupciós jellegű tevékenységet folytattak” Azerbajdzsán javára;

- W. mivel a Dél-Kaukázus stratégiai helyet foglal el a globális energiapiacra, és Azerbajdzsán stratégiai fontosságú energiaszállító az EU számára (különösen az olaj és a gáz tekintetében); mivel ebben a szerepében egyre fontosabbá válik, tekintettel arra, hogy az EU-nak diverzifikálnia kell energiaellátását;
- X. mivel az EU az európai szomszédságpolitika (ENP) és a keleti partnerségi kezdeményezés keretében támogatja a szorosabb gazdasági integrációt Azerbajdzsánnal; mivel az EU Azerbajdzsán fő kereskedelmi partnere, és támogatja Azerbajdzsán WTO-csatlakozását, valamint az azerbajdzsáni gazdaság diverzifikálását, digitalizálását és dekarbonizációját;
- Y. mivel biztosítani kell az orosz területek átlépését kikerülő, Európa és Ázsia közötti összeköttetést; mivel Azerbajdzsán stratégiai jelentőséggel bír az eurázsiai összeköttetés előmozdítása szempontjából; mivel az EU erősen érdekelt az Európa és Ázsia közötti hatékony kereskedelmi és energiafolyosók fejlesztésében, amint azt az EU és Közép-Ázsia közötti konnektivitásról szóló, 2022. november 18-án Szamarkandban tartott konferencia is mutatja;
- Z. mivel az EU és Azerbajdzsán közötti új partnerségi megállapodásról 2017 óta folynak a tárgyalások; mivel az EU és Azerbajdzsán közötti új megállapodásnak elő kell mozdítania az EU érdekeit a régióban, valamint támogatnia kell az emberi jogokat, a demokratikus normákat és elveket, a növekedést és a gazdasági fejlődést;

Konfliktusmegoldás és az Örményország és Azerbajdzsán közötti kapcsolatok normalizálása

1. úgy véli, hogy az évek során hatalmas szenvedést és pusztítást okozó, Örményország és Azerbajdzsán közötti hegyi-karabahi fegyveres konfliktus jelentős mértékben akadályozza a teljes dél-kaukázusi régió fejlődését és stabilitását, és egész Európa stabilitására is kihat; meggyőződése, hogy Örményország és Azerbajdzsán közötti fenntartható béke nem érhető el katonai eszközökkel és erőszak alkalmazásával való fenyegetéssel, hanem átfogó politikai rendezést igényel a nemzetközi joggal összhangban, beleértve az ENSZ Alapokmányában, az EBESZ 1975. évi Helsink-i Záróokmányában foglalt elveket, különösen az erőszak alkalmazásának mellőzésére, a területi integritásra, valamint az önrendelkezést érintő három alapelvet, továbbá az EBESZ minszki csoportjának 2009. évi alapelveit és a két fél között létrejött megállapodásokat, köztük az 1991. évi alma-atai nyilatkozatot; megerősíti, hogy ahhoz, hogy hatékony legyen, egy átfogó békeszerződésnek olyan rendelkezéseket kell tartalmaznia, amelyek garantálják az örmény szuverén terület integritását, a Hegyi-Karabahban és más, konfliktus sújtotta területeken élő örmény lakosság jogait és biztonságát, valamint a menekültek és a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek azonnali és biztonságos hazatérését; felszólítja a nemzetközi közösséget, hogy továbbra is kísérelje figyelemmel ezt a konfliktust, amely az egész régió stabilitását és biztonságát érinti;
2. üdvözli az örmény és az azerbajdzsáni vezetés által a nézeteltérések leküzdése és a

térségben a tartós és fenntartható béke elérése érdekében tett számos lépést, és elismerését fejezi ki a folyamatban lévő tárgyalásokban való kitartó részvételükért; felszólítja mindkét felet, hogy ne veszítsék el a lendületet, állapodjanak meg a konkrét előrelépésekről, és teremtsenek biztonságos, védett és sikeres környezetet a régió valamennyi etnikai csoportja számára;

3. határozottan elítéli Azerbajdzsán legutóbbi, 2022. szeptemberben Örményország szuverén területén több célpont ellen indított nagyszabású katonai agresszióját, amely a 2020. novemberi tűzszüneti nyilatkozat súlyos megsértését jelentette, és ellentmondott a korábbi kötelezettségvállalásoknak, beleértve az EU közvetítésével folytatott tárgyalások keretében tett kötelezettségvállalásokat is; elítéli a nem kijelölt határokon 2021 májusa óta elkövetett katonai behatolásokat; sürgeti valamennyi erő visszatérését kezdeti pozíciójukba; elítéli a békefolyamat aláásására irányuló kísérleteket, és sürgeti a konfliktusban részt vevő feleket, hogy tartózkodjanak további erőszak alkalmazásától; ismételten hangsúlyozza, hogy Örményország és Azerbajdzsán területi integritását valamennyi félnek tiszteletben kell tartania; kiemeli, hogy az Unió készen áll aktívabban részt venni a régió elhúzódó konfliktusainak rendezésében; komoly aggodalmának ad hangot a laçini folyosó blokádja miatt; sürgeti az azerbajdzsáni hatóságokat, hogy a 2020. november 9-i háromoldalú nyilatkozatban előírtaknak megfelelően biztosítsák a mozgás szabadságát és biztonságát az említett folyosó mentén; felhívja Örményországot és Azerbajdzsánt, hogy az összes érintett féllel folytatott párbeszéd és konzultáció révén foglalkozzanak a laçini folyosó működésével kapcsolatos valamennyi aggálllyal;
4. sürgeti Örményországot és Azerbajdzsánt a 2020. november 9-i háromoldalú tűzszüneti nyilatkozat valamennyi aspektusának maradéktalan végrehajtására; hangsúlyozza, hogy elő kell mozdítani a jövőbeli békeszerződésről szóló megbeszéléseket, foglalkozni kell a konfliktus kiváltó okaival, és tartózkodni kell minden olyan lépéstől, amely további eskalációhoz vezethet; hangsúlyozza, hogy sürgősen tartózkodni kell minden olyan ellenséges retorikától vagy fellépéstől, amely gyűlöletre vagy nyílt erőszakra való felbujtásnak vagy a büntetlenség támogatásának tekinthető, vagy olyan fellépésektől, amelyek alááshatják a bizalomhoz, a megbékéléshez, az együttműködéshez és a fenntartható békéhez vezető légkör kialakítására és előmozdítására irányuló erőfeszítéseket, az emberek közötti kapcsolatok terén is; hangsúlyozza, hogy sürgősen fokozott és hiteles bizalomépítő intézkedésekre van szükség a polarizáció, a bizalomhiány, a gyűlöletbeszéd és egyéb jellegű uszító retorika ellensúlyozása érdekében; úgy véli, hogy az ellenségeskedések és az orosz békefenntartók jelenlétének következményei hatással vannak a térség politikai fejleményeire is; aggodalmát fejezi ki az úgynevezett orosz „békefenntartók” jelenléte, illetve a dél-kaukázusi politikai fejleményekre és a régió reformprogramjának jövőjére gyakorolt lehetséges hatásuk miatt;
5. üdvözli, hogy Azerbajdzsán kötelezettséget vállalt az Örményországhoz fűződő kapcsolatok normalizálására, beleértve az öt alapelve vonatkozó, 2022. márciusi javaslatot is, és felszólítja mindkét felet, hogy találjanak életképes megoldást a Nahicseván régió és Azerbajdzsán többi részének összekapcsolására; emlékeztet Örményország kötelezettségvállalására, hogy visszavonja fegyveres erőit, és garantálja új közlekedési és távközlési összeköttetések kiépítését, amelyek összekapcsolják a Nahicseván Autonóm Köztársaságot Azerbajdzsán nyugati régióival annak érdekében,

hogy a polgárok, járművek és áruk akadálytalanul mozoghassanak mindkét irányban; aggodalommal jegyzi meg, hogy a rendelkezésre bocsátott aknatérképek nem pontosak; felszólítja a Bizottságot, hogy mozgósítson támogatást a hegyi-karabahi humanitárius aknamentesítési műveletekhez;

6. felszólítja Örményországot és Azerbajdzsánt, hogy érjenek el tartós békét és megbékélést egy átmeneti igazságszolgáltatási mechanizmus létrehozása révén, amely bizalomépítő lépés a két fél szenvedéseinek elismerése felé, és törekedjenek a megbékélésre az 1988-ban kezdődő fegyveres konfliktus során bekövetkezett események tényszerű értékelése alapján; javasolja, hogy az EU más szervekkel, például az ENSZ-szel, az Európa Tanáccsal, az EBESZ-szel, a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottságával (ICRC) és más érintett nemzetközi szervezetekkel együttműködve támogassa és segítse elő ezt a munkát;
7. emlékeztet arra, hogy az EU a 2020-as háború alatt és közvetlenül azt követően tanúsított passzivitása lehetőséget adott más regionális szereplőknek, például Oroszországnak, Iránnak és Törökországnak, hogy továbbra is gyakorolhassák befolyásukat a régióban; emlékeztet arra, hogy egy aktívabb európai preventív diplomácia megakadályozhatta volna ezt a kimenetelt;
8. hangsúlyozza, hogy a 2022. februárban Ukrajna ellen indított teljes körű orosz invázió óta a kaukázusi térségben megváltozott a helyzet, mivel sérült Oroszország hitelessége és abbéli képessége, hogy elfogulatlan közvetítőként járjon el; hangsúlyozza, hogy Oroszország tisztességtelen és káros szerepet játszik a régióban, és nem érdekelt a Hegyi-Karabah körül kialakult konfliktus békés megoldásában, mivel annak elhúzódása Moszkva számára fontos befolyást biztosít mind Örményország, mind Azerbajdzsán felett; ezért óva int minden Oroszországgal kötendő stratégiai megállapodástól, akit az Ukrajna elleni agresszió után nemzetközi páriaként kell kezelni;
9. elítéli Törökország expanzív és destabilizáló szerepét a Dél-Kaukázusban, többek között azért, hogy szíriai zsoldosokat küldött, hogy Azerbajdzsán oldalán harcoljanak Örményország ellen a 2020-as második hegyi-karabahi háborúban; úgy véli, hogy ahhoz, hogy Törökország konstruktív szerepet játszasson a régióban, felül kell vizsgálnia Azerbajdzsán feltétel nélküli támogatását, és kézzelfogható lépéseket kell tennie az Örményországhoz fűződő kapcsolatok normalizálása érdekében;
10. ezért határozottan támogatja Charles Michel elnök arra irányuló kezdeményezését, hogy Örményország és Azerbajdzsán vezetői közötti kétoldalú találkozókat hívjanak össze, és azok során közvetítőként lépjenek fel, illetve ösztönzi az EU dél-kaukázusi és grúziai válsággal foglalkozó különleges képviselőjének helyszínén végzett munkáját;
11. felszólítja az alelnököt/főképviselet és az Európai Külügyi Szolgálatot (EKSZ), hogy fokozzák a konfliktus békés rendezésének újjáélesztésére és a békés rendezéshez való hatékony hozzájárulásra irányuló erőfeszítéseket, többek között a stabilizáció, a konfliktus utáni helyreállítás, az újjáépítés és a bizalomépítő intézkedések támogatása révén;
12. sürgeti mindkét ország kormányát, hogy teljes mértékben vegyenek részt egy olyan átfogó és kölcsönösen elfogadható békeszerződés kidolgozásában, amely foglalkozik a Hegyi-Karabahban élő lakosság jogaival és biztonságával, a lakóhelyüket elhagyni

kényszerült személyek és menekültek visszatérésével, valamint a kulturális, vallási és történelmi örökség védelmével; üdvözli e tekintetben mindkét ország külügyminisztereinek 2022. szeptember 30-án Genfben és 2022. november 8-án Washingtonban tartott találkozóját; hangsúlyozza, hogy a konfliktus tartós rendezésének biztosítása érdekében életképes jogi megoldást kell találni Hegyi-Karabah lakosságának jogaira és biztonságára vonatkozóan;

13. felszólítja Azerbajdzsánt, hogy garantálja a Hegyi-Karabah térségében élő valamennyi kisebbség biztonságát és jogaik tiszteletben tartását, mivel ez alapvető előfeltétele a háború utáni rehabilitációt és a valódi megbékélést elősegítő feltételek megteremtésének;
14. üdvözli az Azerbajdzsán–Örményország határkijelölési bizottság létrehozását, és tudomásul veszi a határok kijelölésének folyamatában elért eredményeket; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy rendszeresebben tartsanak ilyen határbizottsági üléseket a határokkal kapcsolatos valamennyi kérdés kezelése, a biztonsági helyzet javítása és az országhatárok kijelölése terén elért előrelépés érdekében; kéri, hogy a demarkációs folyamatot a hitelesség, a méltányosság és a fenntarthatóság biztosítása érdekében az EU nemzetközi szinten segítse elő;
15. üdvözli az EU örményországi megfigyelői kapacitása által végzett munkát, amely 2022. december 19-én fejezte be a tevékenységét; üdvözli azt a megállapodást, amely szerint a közös biztonság- és védelempolitika keretében uniós polgári missziót telepítenek Örményországba az Azerbajdzsánnal közös nemzetközi határ örmény oldalára annak érdekében, hogy hozzájáruljanak Örményország határ menti területeinek stabilitásához, a bizalomépítéshez, a bizalomépítés előmozdításához, a reziliencia megerősítéséhez és a két fél, a békefolyamat egyedüli felelősei közötti párbeszéd kialakításához; üdvözli, hogy Örményország hajlandó arra, hogy előmozdítsa a missziót a területén, és felszólítja Azerbajdzsánt, hogy a határ azerbajdzsáni oldalán is tegye lehetővé az uniós megfigyelők jelenlétét;
16. üdvözli az EU által a konfliktus által érintett lakosság számára küldött humanitárius segítséget Hegyi-Karabahban és környékén, valamint a konfliktus által érintett területeken a humanitárius aknamentesítési műveletekhez nyújtott támogatásban játszott vezető szerepét; felszólítja a Bizottságot, hogy biztosítson további finanszírozást és támogatást az aknamentesítésre irányuló erőfeszítésekhez, beleértve a felszerelést, a képzést és a kockázatokkal kapcsolatos felvilágosítást; további aknamentesítési együttműködést szorgalmaz a tagállamok és a nem kormányzati szervezetek (NGO-k) szakértőivel; felszólítja Örményországot, hogy szolgáltatson pontos térképeket az Azerbajdzsán megszállás alól felszabadított régióiban található taposóaknákról;
17. felszólítja a Bizottságot, hogy növelje a rászorulóknak nyújtott uniós támogatást, többek között Hegyi-Karabahban is, segítse elő az ambiciózusabb bizalomépítő intézkedések végrehajtását, mozdítsa elő a vallások és etnikumok közötti párbeszédet, védelmezze a kisebbségi jogokat és erősítse a polgárok közötti személyes kapcsolatokat annak érdekében, hogy megteremtse a fenntartható és békés egymás mellett élés alapjait; szorgalmazza, hogy találjanak kölcsönösen elfogadható megoldásokat a lakóhelyüket elhagyni kényszerült emberek biztonságos visszatérésére;

18. követeli, hogy a nemzetközi humanitárius szervezetek, különösen az ENSZ számára biztosítsanak hozzáférést Hegyi-Karabahhoz, és emlékeztet arra, hogy jelenleg csak az ICRC számára engedélyezett a régióba való bejutás, ami nem elegendő az ott élő lakosság körülményeinek és szükségleteinek pontos felméréséhez;
19. továbbra is aggodalmát fejezi ki a konfliktus során és azt követően elfogott örmény katonák és civilek sorsa miatt, akiket Azerbajdzsán még mindig fogva tart, és üdvözli néhányuk szabadon bocsátását; emlékeztet arra, hogy mind Örményország, mind Azerbajdzsán részes fele a hadifoglyokkal való bánásmódról szóló III. genfi egyezménynek, amely előírja, hogy a hadifoglyokkal mindig emberségesen kell bánni, és az aktív harci cselekmények beszüntetése után feltételek nélkül és haladéktalanul szabadon kell engedni és haza kell szállítani őket; felszólítja az összes felet, hogy tisztázzák az eltűnt személyek sorsát és hollétét, és kezeljék méltósággal a holttesteket; felszólít a még fogva tartott személyek azonnali és feltétel nélküli szabadon bocsátására, beleértve azokat is, akiket a közelmúltbeli katonai összecsapások során fogtak el, és arra, hogy a nemzetközi humanitárius joggal összhangban bánjanak velük;
20. megdöbbenését fejezi ki a felvételek miatt, amelyeken az látszik, hogy az azerbajdzsáni fegyveres erők egy örmény katonanőt és fegyvertelen örmény hadifoglyokat kínoznak, csonkítanak és ölnek meg, és elítéli e felvételek nyilvános terjesztését; kéri a felvételek teljes körű és pártatlan kivizsgálását, hogy azonosítani lehessen a felelősöket, és felelősségre lehessen vonni őket tetteikért; elítéli a kínzás és az erőszakos eltüntetés valamennyi esetét, ideértve a fegyveres konfliktusok során elkövetett eseteket is, valamint a holttestek meggyalázását; hangsúlyozza, hogy ezek a cselekmények sértik az Azerbajdzsán által ratifikált genfi egyezményeket, és háborús bűncselekménynek minősülhetnek;
21. sajnálatát fejezi ki az úgynevezett bakui Trófea Park megnyitása miatt, amelyet 2021. április 12-én avattak fel, mivel aláássa az Örményország és Azerbajdzsán közötti kölcsönös bizalom kiépítését; elismeri azt a döntést, hogy a nemzetközi felháborodás és az Örményország által a Nemzetközi Bíróságon indított per után eltávolították a dehumanizáló viaszfigurákat és a sisakokat a Trófea Parkból;
22. ismét hangsúlyozza, hogy mindkét államnak nemzetközi kötelezettsége, hogy független, gyors, nyilvános és érdemi vizsgálatokat folytasson, és a genfi egyezmények súlyos megsértésére és a nemzetközi jog egyéb megsértésére, valamint a háborús bűncselekményekre utaló minden hiteles állítást vizsgáljon a felelősök elszámoltatásának és az áldozatok kárpótlásának biztosítása érdekében;
23. elítéli az örmény és azerbajdzsáni kulturális, vallási és történelmi örökségnek a hegyi-karabahi konfliktus kezdete óta tartó pusztítását; követeli, hogy Azerbajdzsán és Örményország tartózkodjon az örökség további pusztításától és átalakításától, és garantálja, hogy e tekintetben a polgárokat ne akadályozzák a vallás és meggyőződés szabadságához való joguk gyakorlásában; sürgeti mindkét országot, hogy ténylegesen kötelezzék el magukat e gazdag sokszínűség megőrzése, védelme és előmozdítása mellett, függetlenül annak eredetétől, tartózkodva a kisajátítástól vagy téves kategorizálástól; szorgalmazza a pusztítás és átalakítás bűncselekményeivel kapcsolatos felelősségre vonást, a megrongált területek UNESCO-szabványoknak és jelzéseknek megfelelő megőrzését és helyreállítását, valamint a nemzetközi közösség nagyobb

mértékű bevonását a régió kulturális, vallási és történelmi örökségének megőrzésébe; felszólítja Örményországot és Azerbajdzsánt, hogy előfeltételek nélkül sürgősen engedélyezzék és segítsék elő az UNESCO misszióját mindkét országban;

24. e tekintetben hangsúlyozza Azerbajdzsánnak a Nemzetközi Bíróság 2021. december 7-i, a sürgős intézkedések alkalmazásáról szóló határozatából eredő kötelezettségeit, amelyek értelmében Azerbajdzsánnak meg kell akadályoznia és meg kell büntetnie az örmény kulturális örökséget – többek között, de nem kizárólagosan a templomokat és más imahelyeket, emlékműveket, műemlékeket, tereptárgyakat, temetőket és műtárgyakat – érintő vandalizmust és megszejtést; ismét hangsúlyozza, hogy Azerbajdzsánnak és Örményországnak teljes mértékben be kell tartania a kulturális javak fegyveres konfliktus esetén való védelméről szóló 1954. évi UNESCO-egyezményt (közismert nevén az 1954. évi Hágai Egyezmény), amely előírja a konfliktusban részt vevő felek számára, hogy tartózkodjanak a kulturális javak ellen irányuló ellenséges cselekményektől;
25. ösztönzi a fokozott bilaterális kapcsolatokat Örményország és Azerbajdzsán politikai hatóságai között, valamint a két ország népei közötti kapcsolatokat előmozdító kezdeményezéseket, különösen a civil társadalom, az egyetemek, az ifjúsági szervezetek és a nem kormányzati szervezetek szintjén; kiemeli a civil társadalommal és az emberi jogok védelmezőivel folytatott konzultáció és együttműködés szükségességét, különösen a konfliktusrendezés, a béketeremtés, a megbékélés és a humanitárius segítségnyújtás kérdéseiben, valamint a fenntartható finanszírozás fontosságát és azt, hogy az ilyen szervezetek korlátozás nélkül végezhesék munkájukat; felszólítja ezért a Bizottságot, hogy támogassa azokat az örmény és azerbajdzsáni civil társadalmi szervezeteket, amelyek valóban hozzájárulnak a megbékéléshez;
26. kiemeli a konfliktus nőkre és marginalizált csoportokra gyakorolt sajátos hatását, beleértve a közelmúltbeli háborút követően a családon belüli erőszak terjedését, valamint a nők kizárását a hivatalos békefolyamatból; felszólítja az azerbajdzsáni kormányt, valamint a nemzetközi közvetítőket, hogy minden területen szüntessék meg a nők részvételének akadályait, és minden konzultációba rendszeresen vonjanak be női szakértőket és női emberijog-védőket;
27. emlékeztet arra, hogy az európai szomszédságpolitika hangsúlyozza a szomszédok közötti kapcsolatok megerősítésének és a regionális együttműködés előmozdításának szükségességét;

Emberi jogok és alapvető szabadságok

28. emlékeztet arra, hogy az EU és Azerbajdzsán közötti 1996-os partnerségi és együttműködési megállapodás a demokrácia, a nemzetközi jog és az emberi jogok tiszteletben tartására épül, és hogy ezeket Azerbajdzsánban nem mozdították elő rendszerszinten; hangsúlyozza, hogy az EU külső fellépésének, beleértve a nem uniós országokkal kötött megállapodásokat is, az EU alapvető értékein, különösen a demokrácia, a jogállamiság és az emberi jogok tiszteletben tartásán kell alapulnia; hangsúlyozza, hogy az EU és Azerbajdzsán közötti további együttműködést attól kell függővé tenni, hogy az ország tényleges és kézzelfogható előrelépéseket tesz-e a nemzetközi normák és a nemzetközi kötelezettségvállalások tiszteletben tartása felé,

különös tekintettel a demokráciával, az emberi jogokkal, a jogállamisággal és az alapvető szabadságokkal, különösen a véleménynyilvánítás és az egyesülés szabadságával, a jó kormányzással, a kisebbségek jogaival, a média szabadságával és a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos kötelezettségekre;

29. tudomásul veszi Azerbajdzsán multikulturális és sokvallású jellegét, és ezért felszólítja az azerbajdzsáni hatóságokat, hogy fokozzák erőfeszítéseiket, és biztosítsák a nemzeti kisebbségekkel szembeni megkülönböztetésmentes bánásmódot, valamint hogy aktívan folytassák a vallási, nemi vagy etnikai alapon elkövetett gyűlölet-bűncselekmények kivizsgálását és elítélését; felszólítja az azerbajdzsáni hatóságokat, hogy biztosítsák, hogy minden kisebbségi csoport a saját nemzeti nyelven részesüljön oktatásban, és egyenlő esélyekkel, valamint megfelelő képviselettel rendelkezzen a politikai és kulturális életben, a közmédiában és a közigazgatásban; felszólítja Azerbajdzsánt, hogy védje és támogassa nemzeti kisebbségei tárgyi és szellemi kulturális örökségét, nyelvét és hagyományait;
30. kiemeli az ENSZ Faji Megkülönböztetés Megszüntetésének Bizottsága által az Azerbajdzsánról szóló tizedik és tizenkettedik jelentésről 2022. augusztus 30-án kiadott záró észrevételeket, amelyekben aggodalmát fejezte ki a fajgyűlöltre való uszítás és az örmény nemzeti vagy etnikai származású személyekkel szembeni rasszista sztereotípiák terjesztése miatt, ami többek között az interneten és a közösségi médiában folyik, valamint a közszereplők és kormányzati tisztviselők is terjesztik, továbbá aggodalmának adott hangot amiatt, hogy nincsenek részletes információk az ilyen cselekményekkel kapcsolatos vizsgálatokról, büntetőeljárásokról, elítélésekről és szankciókról;
31. felszólítja az azerbajdzsáni kormányt és hatóságokat, hogy sürgősen tartsák tiszteletben az alapvető szabadságokat és az emberi jogokat, és tartózkodjanak a büntetőjog indokolatlan alkalmazásától e jogok és szabadságok korlátozása érdekében; komoly aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az alapvető emberi jogok megsértése Azerbajdzsánban rendszerszintű és széles körben elterjedt mintát mutat, és érinti a polgárok szabadsághoz és biztonsághoz való jogát;
32. mély sajnálatát fejezi ki az azerbajdzsáni médiaszabadság jelenlegi helyzete miatt; aggodalmának ad hangot a 2021. decemberében elfogadott új médiatörvény miatt, amely lényegében betiltja a független újságírás minden formáját és a száműzetésben élő azerbajdzsáni újságírók munkáját; hangsúlyozza, hogy a véleménynyilvánítás és a média szabadsága alapvető fontosságú a demokratikus társadalmakban; felszólítja Azerbajdzsánt, hogy fokozza a független és plurális médiakörnyezet lehetővé tételé érdekében tett erőfeszítéseit, a Velencei Bizottság 2022. június 17-i és 18-i véleményében szereplő javaslatokkal összhangban; sürgeti Azerbajdzsánt, hogy hagyjon fel a bloggerek, szerkesztők, újságírók és médiaszervezetek üldözésével, akiket rendszeresen különböző vádak alapján fogva tart vagy bebörtönöz, és biztosítsa számukra a biztonságos munkakörnyezetet; felszólítja Azerbajdzsánt, hogy engedje szabadon az összes újságírót és bloggert, akiket véleményük kinyilvánítása miatt tartanak fogva;
33. felszólítja az azerbajdzsáni kormányt, hogy dekriminalizálja a rágalmozást és hajtsa végre az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának az újságírás védelméről, valamint az

újságírók és más médiaszereplők biztonságáról szóló ajánlását;

34. elítéli, hogy Azerbajdzsánban cenzúrázzák az információhoz való hozzáférést, és felszólítja a hatóságokat, hogy javítsák az internethez való hozzáférést és a kommunikációs lefedettséget; felszólítja az azerbajdzsáni hatóságokat, hogy az internet szabadságát érintő jogszabályokat és gyakorlatot hozzák összhangba az európai normákkal;
35. javasolja, hogy az EKSZ, a Bizottság és a tagállamok növeljék a civil társadalom és az emberijog-védők számára nyújtott támogatásukat és a velük való együttműködést, különösen a munkájuk korlátozása tekintetében; felszólítja Azerbajdzsán kormányát, hogy kezdjen rendszeres és mélyreható politikai párbeszédet a civil társadalommal annak érdekében, hogy ösztönözze az intézmények demokratikusabbá és függetlenebbé tételét célzó ambiciózus és széles körben elfogadott reformokat, mozdítsa elő az emberi jogokat és a média szabadságát, és olyan szabályozási környezetet alakítson ki, amelyben a civil társadalom indokolatlan beavatkozás nélkül működhet;
36. határozottan elítéli a politikai aktivisták, újságírók, diákok, emberijog-védők és civil társadalmi szervezetek képviselőinek – többek között a 2022. szeptemberi összecsapások során a békére való nyilvános felhívás miatt letartóztatottak – megfélemlítés, letartóztatások, kínzások, fogva tartások, rágalmazási kampányok, emberrablások, utazási tilalmak révén történő üldözését és elnyomását belföldön és külföldön egyaránt, az e fellépések célpontjába kerülők tájékoztatása és bírósági perek nélkül; sürgeti Azerbajdzsánt, hogy szüntesse be ezeket a gyakorlatokat és engedje szabadon a jelenleg fogva tartott politikai és lelkiismereti foglyokat; sajnálattal veszi tudomásul, hogy Azerbajdzsán nem tartotta be maradéktalanul az Emberi Jogok Európai Bíróságának határozatait; felszólítja Azerbajdzsánt, hogy teljes mértékben hajtsa végre azokat, és zárja le az elmaradt, végre nem hajtott ügyeket; sürgeti Azerbajdzsánt, hogy továbbra is tegyen meg minden szükséges intézkedést a jogszabályok politikai indíttatású önkényes alkalmazásának megakadályozása érdekében; megismétli álláspontját, miszerint az EU és Azerbajdzsán közötti új partnerségi megállapodás elengedhetetlen feltétele az összes politikai fogoly szabadon bocsátása;
37. felszólítja a Tanácsot, hogy az EU globális emberi jogi szankciórendszere keretében vizsgálja meg az emberi jogok súlyos megsértését elkövető azerbajdzsáni tisztviselők, például a bűnüldöző szervek tisztviselői elleni célzott egyéni szankciók lehetőségét, különös tekintettel a politikai aktivisták, emberijog-védők és újságírók elleni széles körű rendőri erőszakra;
38. felszólítja az EU küldöttségét és a tagállamok azerbajdzsáni képviselőit, hogy növeljék az emberijog-védők munkájához nyújtott támogatást, és adott esetben könnyítsék meg a sürgősségi vízumok kiadását, és biztosítsanak nekik ideiglenes menedéket az uniós tagállamokban; sürgeti Azerbajdzsánt, hogy ratifikálja a minden egyénnek az erőszakos eltüntetéssel szembeni védelméről szóló ENSZ-egyezményt;
39. határozottan elítéli az azerbajdzsáni kormány ellenfeleivel szemben alkalmazott megfélemlítést, halálos fenyegetéseket és merényletkísérleteket, beleértve az európai országokban a tagállamoktól politikai menedékjogot kapott azerbajdzsáni állampolgárok ellen elkövetett merényleteket is, mint amilyen például Franciaországban

a Mahammad Mirzali elleni merénylet volt; hangsúlyozza, hogy a tagállamok számára a területükön történő megtorlás megakadályozása a demokráciát, az emberi jogokat, valamint a biztonságot és a szuverenitást érintő kérdés; ismét hangsúlyozza, hogy az Európának szorosan figyelemmel kell kísérnie ezt az ügyet;

40. határozottan kéri, hogy Azerbajdzsán biztosítsa a békés gyülekezéshez való jogot, és felszólítja Azerbajdzsánt, hogy ne akadályozza tovább a nemzetközi nőnap felvonulást;
41. hangsúlyozza a nemek közötti egyenlőség és a nők a társadalmi és politikai élet valamennyi szintjén való képviseletének fontosságát; felszólítja az azerbajdzsáni kormányt, hogy ratifikálja az Európa Tanácsnak a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről és azok megelőzéséről szóló egyezményét, fogadja el az ENSZ Biztonsági Tanácsának a nőkről, a békéről és a biztonságról szóló 1325. sz. határozatára vonatkozó nemzeti cselekvési tervet, hajtsa végre az ENSZ Fejlesztési Programjának a 2022 és 2025 közötti időszakra szóló nemi esélyegyenlőségi stratégiáját, valamint fogadjon el és hajtson végre a családon belüli és a nemi alapú erőszak elleni küzdelemre irányuló politikákat; határozottan kéri, hogy az azerbajdzsáni hatóságok haladéktalanul, pártatlanul és hatékonyan vizsgálják ki a nőkkel szembeni erőszak, megkülönböztetés és zaklatás minden bejelentett esetét, és küzdjenek a büntetlenség ellen; felszólítja az azerbajdzsáni hatóságokat, hogy hagyjanak fel a női emberijog-védők, újságíróknak és más női médiaszereplők rendszeres zaklatásával, és szüntessék meg a nemi alapú lejárató kampányokat, a fogva tartást, valamint a magánéletbe, a levelezésbe és egyéb magánjellegű közlésekbe való önkényes és jogellenes beavatkozást;
42. emlékeztet arra, hogy a Parlament álláspontja egyértelmű az LMBTIQ-személyekkel szembeni megkülönböztetésmentességről, a megkülönböztetéssel szembeni jogi és gyakorlati védelmükről, valamint az ellenük elkövetett bántalmazás, gyűlöletbeszéd és fizikai erőszak büntetőeljárás alá vonásáról; ezért sürgeti az azerbajdzsáni hatóságokat, hogy fogadjanak el megkülönböztetés elleni jogszabályokat, amelyek a szexuális irányultság, a nemi identitás és a nemi önkifejezés, valamint a nemi jellemzők alapján történő megkülönböztetést is tiltják; sürgeti Azerbajdzsánt, hogy fogadjon el polgári, közigazgatási és/vagy büntetőeljárásokat az emberek gyűlöletbeszédével és gyűlöletbűncselekményekkel szembeni védelme érdekében; felszólítja az azerbajdzsáni hatóságokat, hogy reformálják meg a büntetőjogot, mégpedig úgy, hogy a fent említett okokat súlyosbító körülménynek tekintik, és lépjenek fel az LMBTIQ-fóbián alapuló erőszak ellen; megismétli a PACE azerbajdzsáni hatóságokhoz intézett felhívását, hogy vizsgálják ki az LMBTIQ személyek jogtalan letartóztatásával kapcsolatos eseteket, valamint előzzék meg az ellenük irányuló rendőri erőszakot és küzdjenek az ellen;
43. elítéli az Azerbajdzsánból kiinduló, a Nyugatot célzó dezinformációt, különösen az Ukrajna elleni orosz agressziós háborút követően; megjegyzi, hogy a Nyugat ellen használt narratívák az orosz propagandából származnak, beleértve az LMBTIQ-jogok elleni támadásokat vagy a hagyományos értékek állítólagos veszélyeztetését;
44. mélységesen sajnálja, hogy Azerbajdzsán nem hajtja végre teljes mértékben az Európa Tanács nemzeti kisebbségek védelméről szóló, Azerbajdzsán által ratifikált keretegyezményét, ami sérti Azerbajdzsán kötelezettségvállalását az olyan etnikai kisebbségek jogainak védelmére, mint a lezginék, talisok, örmények és mások;

45. felszólítja Azerbajdzsánt, hogy szüntesse be a jelenlegi korlátozásokat és enyhítse a nem kormányzati szervezeteket érintő adminisztratív terheket, valamint változtassa meg a nem kormányzati szervezetek nyilvántartásba vételére, működésére és finanszírozására vonatkozó korlátozó jogszabályokat; felszólítja Azerbajdzsánt, hogy szüntesse meg a vallási közösségekre vonatkozó korlátozásokat is, különösen azokat, amelyek a nyilvántartásba vételüket és finanszírozásukat illetik; felszólítja Azerbajdzsánt, hogy szüntesse meg a civil társadalom munkáját támogató adományozó intézményekre és nemzetközi szervezetekre vonatkozó jelenlegi jogszabályi korlátozásokat; felszólítja a Bizottságot, hogy gyorsítsa fel Azerbajdzsánban a civil társadalmi tevékenységekre vonatkozó korlátozások feloldására, az új jogszabályok elfogadásának előmozdítására, valamint a független nem kormányzati szervezetek uniós finanszírozású projektekbe és a partnerségi és együttműködési megállapodás végrehajtásának nyomán követésébe való szélesebb körű bevonására irányuló erőfeszítéseit;
46. mélységesen aggasztja, hogy a politikai pártokról szóló törvénytervezet tovább korlátozhatja az azerbajdzsáni egyesülési szabadságát azáltal, hogy megnehezíti a politikai pártok nyilvántartásba vételét; sürgeti Azerbajdzsánt, hogy reformálja meg választójogi keretét, hogy összhangba hozza azt a nemzetközi normákkal és kötelezettségekkel, garantálja az alkotmányosan védett jogokat és szabadságokat, valamint foglalja a Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatala és a Velencei Bizottság függőben lévő ajánlásaival; szorgalmazza, hogy a nemzetközi normákkal összhangban és Azerbajdzsán EBESZ-ben részt vevő államként vállalt kötelezettségeinek megfelelően kerüljön sor választásokra;

Jó kormányzás, igazságszolgáltatás, jogállamiság és a korrupció elleni harc

47. aggodalmának ad hangot az igazságszolgáltatás függetlenségének, pártatlanságának és hatékonyságának, valamint döntései átláthatóságának tartós hiánya és a rendszerszintű eljárási hiányosságok miatt; sürgeti Azerbajdzsánt, hogy az igazságszolgáltatás teljes függetlenségének biztosítása érdekében reformálja meg az igazságszolgáltatást és az ügyészégi rendszert, beleértve az Igazságszolgáltatási Tanácsot is, amelynek a bűnüldöző szervek beavatkozásától mentesnek kell lennie, hogy megerősödjön az emberek igazságszolgáltatási rendszerbe vetett bizalma; sürgeti továbbá Azerbajdzsánt, hogy hagyjon fel az emberi jogi ügyekben eljáró ügyvédek ügyvédi kamarai tagságának korlátozásával, és ne alkalmazzon fegyelmi eljárásokat az ügyvédekre gyakorolt nyomásgyakorlás eszközeként; sürgeti a hatóságokat, hogy hozzák összhangba a magatartási kódexet a véleménynyilvánítás szabadságára vonatkozó nemzetközi normákkal; felszólítja Azerbajdzsánt, hogy biztosítsa és érvényesítse a független ügyvédek által nyújtott jogi szolgáltatásokhoz való jogot; tudomásul veszi az igazságszolgáltatás függetlenségének megerősítése érdekében az igazságügyi-jogi rendszer reformjainak elmélyítéséről szóló, 2019. április 3-i elnöki rendeletnek megfelelően hozott intézkedéseket, beleértve az igazságszolgáltatás és a bírák függetlenségének biztosítása érdekében végrehajtott jogalkotási és közigazgatási intézkedéseket; arra bátorítja Azerbajdzsánt, hogy folytassa erőfeszítéseit a Korrupció Elleni Államok Csoportja által az igazságszolgáltatás függetlenségének megerősítésével kapcsolatban kiadott idevágó ajánlások végrehajtása érdekében;
48. sajnálatának ad hangot amiatt, hogy Azerbajdzsán csupán korlátozott előrelépéseket tett

a korrupció megelőzése és a korrupció elleni küzdelem terén; tudomásul veszi a korrupció elleni küzdelem megerősítésére irányuló átfogó nemzeti cselekvési terv elfogadását, amelynek célja a hatóságok korrupcióellenes erőfeszítéseinek megszilárdítása és megerősítése; felszólítja Azerbajdzsánt, hogy orvosolja a parlamenti képviselők, bírák és ügyészek hatékony vagyronközlési rendszerének hiányát annak érdekében, hogy megerősítse az igazságszolgáltatás szerepét az Igazságszolgáltatási Tanácson belül, és szüntesse meg a kormánynak az ügyészség feletti jogtalan befolyását; sajnálja, hogy Azerbajdzsánban nincs átlátható államháztartási rendszer, többek között a közbeszerzés és a pályázatok tekintetében;

49. elítéli, hogy Azerbajdzsán számos nemzetközi szervezetben az elit behálózására irányuló tevékenységet folytat azzal a céllal, hogy gyengítse a rezsim nemzetközi kritikáját, különösen az emberi jogok területén, amint azt a PACE egyes jelenlegi és korábbi tagjainak esete is mutatja, akik „korrupciós jellegű tevékenységet folytattak” Azerbajdzsán javára;

Biztonsági és geopolitikai kihívások

50. üdvözli, hogy Azerbajdzsán hivatalosan támogatja Ukrajna függetlenségét, szuverenitását és területi integritását, és hogy humanitárius segítséget nyújtott Ukrajnának a jelenlegi háború alatt; ugyanakkor erősen aggódik az Azerbajdzsáni Köztársaság és az Oroszországi Föderáció közötti szövetségesi együttműködésről szóló, 2022 februárjában Moszkvában aláírt nyilatkozat miatt; megjegyzi továbbá, hogy Azerbajdzsán nem támogatja az ENSZ Közgyűlésben megszavazott, Oroszország Ukrajna elleni agresszív háborújáról szóló határozatokat, és sürgeti Azerbajdzsánt annak biztosítására, hogy ne kerüljék meg az Oroszországgal szembeni szankciókat;
51. aggodalmát fejezi ki a Dél-Kaukázus destabilizálódása és a területen tapasztalható terrorcselekmények miatt; határozottan elítél minden terrorcselekményt; üdvözli az Unió, az uniós tagállamok és az Azerbajdzsán közötti biztonsági együttműködést, és teljes mértékben támogatja a terrorizmus elleni együttműködés további elmélyítését; erősebb együttműködést szorgalmaz a terrorizmus elleni fellépés, valamint a radikalizálódás és az iszlamista szélsőségeség elleni küzdelem terén;
52. elítéli, hogy Azerbajdzsán jogellenesen és tömegesen használja az NSO Group Pegasus megfigyelőszoftverét és az elnyomó kiberbiztonságot újságírók, bloggerek, emberi jogvédők, ügyvédek és politikusok ellen, és felszólítja az azerbajdzsáni hatóságokat, hogy tartózkodjanak ezek alkalmazásától; továbbá ismételtén sürgeti a Bizottságot, hogy állítsa össze a tiltott megfigyelőszoftverek listáját, és folyamatosan frissítse azt; felhívja az Uniót és a tagállamokat, hogy az európai megfigyelési technológiák és technikai segítségnyújtás exportja, valamint a jogállamiságot egyértelműen veszélyeztető tagállamokba irányuló import teljes körű emberi jogi átvilágítása és megfelelő ellenőrzése érdekében használják fel ezt a jegyzéket; megismétli felhívását, hogy hozzanak létre egy uniós polgári laboratóriumot, amelyben újságírók, emberi jogi szakértők és a rosszindulatú szoftverek visszafejtésével foglalkozó szakértők azon dolgoznának, hogy felderítsék és leleplezzék a szoftverek illegális megfigyelési célra történő használatát;
53. emlékeztet arra, hogy Azerbajdzsán fontos koordinációs szerepet töltött be a Covid19-

világjárvány elleni küzdelemmel összefüggésben a többoldalú szervezetekben;

54. határozottan elítéli az Irán által az azerbajdzsáni–iráni határ mentén folytatott, agresszív forgatókönyveken alapuló hadgyakorlatokat; felszólítja az Iráni Iszlám Köztársaságot, hogy hagyjon fel a provokációkkal, és tartsa tiszteletben Azerbajdzsán területi integritását és szuverenitását;

Energia, kereskedelem, környezetvédelem, gazdasági együttműködés és konnektivitás

55. elismeri az Azerbajdzsán és Európa közötti déli gázfolyosó befejezését és a 2020 decemberében teljesített első gázszállítást; elismeri, hogy Azerbajdzsán stratégiai szereppel bír az EU számára fosszilis energiahordozók szállítójaként és üdvözli, hogy még inkább kész közreműködni az Unió energiaellátás biztonságára és diverzifikálására, valamint az éghajlat-semlegességre vonatkozó, az európai zöld megállapodásban meghatározott célkitűzéseiben; sajnálja, hogy Azerbajdzsán azon törekvése, hogy stratégiai partner legyen az energetika területén, nem párosul a demokratikus reformok, valamint az alapvető szabadságjogok és az emberi jogok tiszteletben tartása terén tett erőfeszítésekkel; felszólítja a Bizottságot, hogy támogassa a nemzetközi partnerek külföldi beruházásait, amelyek célja az EU és Azerbajdzsán közötti összeköttetés növelése; arra kéri a Bizottságot, hogy garantálja, hogy nem uniós országok közbeiktatásával se lehessen európai szankciók alatt álló orosz gázt importálni; felszólítja Azerbajdzsánt, hogy az ország nemzetközi kötelezettségvállalásaival összhangban hajtson végre reformokat;
56. üdvözli az EU és Azerbajdzsán közötti, az energiaügyi stratégiai partnerségről szóló új egyetértési megállapodást, amelyet Alijev elnök és Ursula von der Leyen, az Európai Bizottság elnöke 2022. július 18-án írt alá Bakuban, amely lefekteti a zöld energiával kapcsolatos jövőbeli együttműködés alapjait és magában foglalja a déli gázfolyosó kapacitásának megkétszerezésére vonatkozó kötelezettségvállalást, hogy 2027-ig évente legalább 20 milliárd köbmétert szállítson az EU-ba; sajnálja azonban, hogy a megállapodás csak az energiaügyi együttműködésre összpontosít, és nem függ semmilyen feltételtől; üdvözli Azerbajdzsán részvételét az EU4Energy programban, és sürgeti az országot, hogy tegyen további előrelépéseket az energiahatékonyság terén;
57. kiemeli a megújuló energia, különösen a tengeri szélenergia és a zöld hidrogén előállítójaként és jövőbeli exportőreként Azerbajdzsánban rejlő lehetőségeket, és felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy erősítsék meg az EU és Azerbajdzsán közötti együttműködést ezen a területen, támogatva Azerbajdzsán arra irányuló erőfeszítéseit, hogy olaj- és földgázszállítóból az EU megújulóenergia-partnerévé válhasson; kiemeli, hogy a fosszilis tüzelőanyagok használata csak súlyosbítja a jelenlegi éghajlati vészhelyzetet, amelyben élünk; hangsúlyozza, hogy az EU-nak be kell fektetnie a megújuló energiába, hogy teljesíteni tudja az éghajlatváltozással kapcsolatos vállalásait; felszólítja az azerbajdzsáni hatóságokat, hogy tegyenek döntő lépéseket a megújuló energiaforrások fejlesztésének felgyorsítása és az energiahatékonyság növelése érdekében;
58. felszólítja Azerbajdzsánt, hogy erősítse tovább elkötelezettségét az éghajlatváltozás elleni küzdelem és a környezetvédelem terén; arra ösztönzi Azerbajdzsánt, hogy nemzetileg meghatározott hozzájárulása keretében növelje kibocsátáscsökkentési

célkitűzéseit, és komolyan kötelezze el magát a kibocsátáscsökkentés mellett;

59. tudomásul veszi az új kétoldalú EU–Azerbajdzsán átfogó együttműködési megállapodásról szóló tárgyalásokon elért eredményeket, és felhívja a tárgyaló feleket, hogy az új megállapodásban az energiaágazaton kívüli, megerősített együttműködést is mérlegeljék; kitart amellett, hogy az emberi jogokat, a jogállamiságot, a demokráciát és a jó kormányzást prioritásként kell kezelni; ösztönzi az EU és Azerbajdzsán közötti megerősített parlamentközi együttműködést, amely a kölcsönös érdeklődésre számot tartó kérdések széles körét felölelő menetrend szerint folyik; hangsúlyozza, hogy a felelősségteljes kormányzás és a nemzetközi jog és normák tiszteletben tartása kiemelkedő fontosságú ahhoz, hogy tartós békét érjenek el Azerbajdzsán szomszédaival és a tágabb régióban;
60. üdvözli az EU és Azerbajdzsán közötti jelentős kereskedelmi forgalmat és az uniós beruházások magas szintjét Azerbajdzsánban; hangsúlyozza, hogy a keleti partnerségre vonatkozó gazdaságélénkítési és beruházási terv akár 2 milliárd EUR összegű további beruházást is mozgósíthat egy dinamikus és reziliens gazdaság kiépítése érdekében, amely kézzelfogható előnyökkel jár majd Azerbajdzsán lakossága számára, és támogatja az ország zöld és digitális átállását; felhívja az EU-t, hogy továbbra is támogassa az azerbajdzsáni regionális fejlesztést, beleértve a vidékfejlesztést, a mezőgazdaságot és az élelmiszer-biztonságot, és üdvözli az azerbajdzsáni gazdasági fenntarthatóság és reziliencia támogatását célzó kiemelt kezdeményezéseket; tudomásul veszi az európai vállalatokkal és befektetőkkel folytatandó jövőbeli együttműködés lehetőségét a felszabadított azerbajdzsáni területek helyreállítási és újjáépítési projektjeivel összefüggésben;
61. sajnálja, hogy Azerbajdzsán minimális előrelépést tett a gyermekmunka, a szexuális kizsákmányolás és a koldulásra kényszerítés legrosszabb formáinak felszámolására irányuló erőfeszítések terén;
62. megjegyzi, hogy a regionális közlekedési és kommunikációs kapcsolatok felszabadítása komoly lehetőséget kínál a társadalmi-gazdasági fejlődésre az egész dél-kaukázusi régióban; hangsúlyozza, hogy ezt a régió valamennyi országa szuverenitásának teljes tiszteletben tartásával és a viszonyosság elve alapján kell megtenni; hangsúlyozza, hogy a 2020. novemberi háromoldalú tűzszüneti megállapodás részeként Örményország és Azerbajdzsán megállapodott abban, hogy felszabadítják az Azerbajdzsán Köztársaság nyugati régiói és a Nahicseván Autonóm Köztársaság közötti összeköttetéseket, és biztosítják az Örményország és Hegyi-Karabah közötti összeköttetéseket;
63. üdvözli az új Azerbajdzsán–Grúzia–Örményország regionális platform létrehozására irányuló kezdeményezést, és felszólítja az EU-t, hogy támogassa a regionális együttműködést a térség békéjének, biztonságának és jólétének előmozdítása érdekében;
64. elismeri Azerbajdzsán stratégiai jelentőségű földrajzi elhelyezkedését potenciális átjáróként Európa és Közép-Ázsia között és azon túl is, az úgynevezett „Középső Folyosó” részeként, amelynek teljes körű működéséhez azonban uniós beruházásokra és finanszírozásra van szükség; kiemeli az úgynevezett „Középső Folyosó” jelentőségét az Oroszországon áthaladó kereskedelmi útvonalak alternatíváinak felkutatásában;
65. sürgeti ezért az EU-t, hogy támogassa Azerbajdzsánt és a szomszédos országokat a

Kaszipi- és a transzkaukázusi összeköttetések létrehozására irányuló erőfeszítéseikben, és tartson fenn szoros kapcsolatot Azerbajdzsánnal és a közép-ázsiai országokkal az Európa, Dél-Kaukázus és Közép-Ázsia közötti összeköttetési projektek kidolgozása céljából; határozott előrelépésre szólít fel a Kaszpi-tengeri gázvezeték megépítésére vonatkozó tanulmányban, amely hozzájárulna az energiaellátás biztonságához, valamint az Európai Unióba vezető szállítók, források és útvonalak diverzifikációjához, elkerülve az orosz területen áthaladó tranzitot; felszólítja a Bizottságot, hogy a közlekedésről folytatott magas szintű párbeszéd keretében erősítse meg a kétoldalú eszmecserét;

66. felszólítja Azerbajdzsán kormányát, hogy jobban használja ki a keleti partnerség keretében rendelkezésre álló programokat és projekteket, különösen azokat, amelyek az EU és Azerbajdzsán közötti személyes kapcsolatokat, például a könnyebb utazást és a tudományos csereprogramokat támogatják;

o

o o

67. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének / az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, valamint Azerbajdzsán kormányának.

INFORMÁCIÓ AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL

Az elfogadás dátuma	9.2.2023
A zárószavazás eredménye	+ : 50 - : 6 0 : 4
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Alexander Alexandrov Yordanov, François Alfonsi, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Anna Bonfrisco, Reinhard Bütikofer, Fabio Massimo Castaldo, Susanna Ceccardi, Włodzimierz Cimoszewicz, Michael Gahler, Kinga Gál, Raphaël Glucksmann, Sandra Kalniete, Dietmar Köster, Ilhan Kyuchyuk, David Lega, Nathalie Loiseau, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, Lukas Mandl, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Matjaž Nemeč, Gheorghe-Vlad Nistor, Demetris Papadakis, Tonino Picula, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Andreas Schieder, Radosław Sikorski, Jordi Solé, Dominik Tarczyński, Hermann Tertsch, Harald Vilimsky, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz, Charlie Weimers, Isabel Wiseler-Lima, Salima Yenbou, Željana Zovko
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Attila Ara-Kovács, Malik Azmani, Vladimír Bilčík, Dacian Cioloș, Rasa Juknevičienė, Andrey Kovatchev, Georgios Kyrtzos, Erik Marquardt, Hannah Neumann, Juozas Olekas, Bert-Jan Ruissen
A zárószavazáson jelen lévő póttagok (209. cikk, (7) bekezdés)	Theresa Bielowski, Eero Heinäluoma, Gilles Lebreton, Javier Moreno Sánchez, Janina Ochojska, Samira Rafaela

AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁSA

50	+
ECR	Bert-Jan Ruissen
ID	Anna Bonfrisco, Susanna Ceccardi
RENEW	Petras Auštrevičius, Dacian Cioloș, Georgios Kyrtos, Ilhan Kyuchyuk, Samira Rafaela
S&D	Attila Ara-Kovács, Theresa Bielowski, Włodzimierz Cimoszewicz, Raphaël Glucksmann, Eero Heinäluoma, Dietmar Köster, Sven Mikser, Javier Moreno Sánchez, Matjaž Nemeč, Juozas Olekas, Demetris Papadakis, Tonino Picula, Thijs Reuten, Isabel Santos, Andreas Schieder, Nacho Sánchez Amor
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Vladimír Bilčík, Traian Băsescu, Michael Gahler, Rasa Juknevičienė, Sandra Kalniete, Andrey Kovatchev, David Lega, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, Lukas Mandl, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Gheorghe-Vlad Nistor, Janina Ochojska, Radosław Sikorski, Isabel Wiseler-Lima, Željana Zovko
Verts/ALE	François Alfonsi, Reinhard Bütikofer, Erik Marquardt, Hannah Neumann, Jordi Solé, Thomas Waitz, Viola von Cramon-Taubadel

6	-
ID	Gilles Lebreton, Harald Vilimsky
NI	Kinga Gál
RENEW	Malik Azmani, Nathalie Loiseau, Salima Yenbou

4	0
ECR	Dominik Tarczyński, Hermann Tertsch, Charlie Weimers
NI	Fabio Massimo Castaldo

Jelmagyarázat:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodás